

*Carsten
Henn*

**PEKAŘ
PŘÍBĚHŮ**

PEKAŘ
PŘÍBĚHŮ

© 2022 Piper Verlag GmbH, München/Berlin.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Zora Fráterová, 2023

Cover © Kateřina Boudriot Bažantová, 2023

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2023

ISBN 978-80-277-3529-7 (pdf)

*Carsten
Henn*

PEKAŘ PŘÍBĚHŮ

přeložila Zora Fráterová

Obsah

1. kapitola <i>Kůrka</i>	9
2. kapitola <i>Droždí</i>	41
3. kapitola <i>Kvásek</i>	65
4. kapitola <i>V peci</i>	93
5. kapitola <i>Středka</i>	119
6. kapitola <i>Bochník</i>	145
7. kapitola <i>Chléb a sůl</i>	177
<i>Poděkování</i>	209

Pro všechny, kteří začínají znovu

„Kdo umí upéct dobrý chléb, ten ví,
co je k šťastnému životu zapotřebí.“

Giacomo Botura, pekař

1. kapitola

Kůrka

Jak dlouho se dá ještě tancovat, když už nehraje hudba?

Přesně tuhle otázku si položil jeden člověk v městském koncertním domě. Sál se podobal šperkovičce, plný zlata a ozdůbek, štuku a bordur. Jako by tu vše dosvědčovalo, že čas nehraje žádnou roli, že je lhostejné, jaký se právě píše rok, jaký je měsíc či den.

Jenže čas plynul a to byla část problému.

Sofie Eichnerová seděla v páté řadě, na sedadle číslo 34. Sedadlo bylo vypočítané, přesto se jí zdálo, že se propadá do bezedné propasti. Někdy se to stane ve filmu, člověk padá pozadu – vždy ve zpomaleném záběru – do měkkých, prachových peřin. Přesně tak jí to připadalo: pozadu, zpomalené tempo, jen ty peřiny chyběly.

Hudba pro ni už vlastně nehrála déle než tři měsíce. Jehlu z vinylové desky strhlo zranění a ředitel divadla využil příležitosti, aby se jí zbavil. Koneckonců už měl dávno vybranou nástupkyni, v uplynulém roce ji obsazoval do hostujících rolí tak často, jak to jen šlo. Vycházející hvězdu. Navíc přesně jeho typ. Irinu Nijinskou. Už to jméno znělo jako tanec: dva rozhodné kroky s propnutými zády, pak jeden něžný, klouzavý. Následný tichý údiv. Když nová primabalerína koncertního domu lehounce vlála po jevišti, vypadala, jako by byla pouhý vzduch.

Možná že Irina byla v předchozím životě nějakým listem, pomyslela si Sofie. Nevinným javorovým listem, který se na podzim nejdříve zabarví do žluta a pak zčervená, bezúhonným listem, kterému byl za odměnu přidělen tento život. Hlavní výhra v karmické loterii.

Po Sofině zranění se Irina ani trochu nesnažila zasažit o to, aby dostala ještě jednu šanci.

Právě naopak.

Irina využila tu svou, seč mohla.

Proto teď stála nahoře na jevišti a Sofie naopak seděla se svým mužem Floriánem na nejlepších místech – čestných místech – a musela poslouchat, jak ta nádherná hudba hraje pro někoho jiného. Ze svého sedadla měla Sofie pěkně v úrovni očí jako na dlani vše, co se odehrávalo na jevišti. Tóny orchestru, vycházející zezdola z orchestřiště, ji zasahovaly plnou silou. Bylo to nesnesitelné.

A jako kdyby se jí chtěli vysmívat, dávali ještě k tomu *La Belle au bois dormant*, lépe známou jako *Šípková Růženka*, se slavnou baletní hudbou Čajkovského. To bylo její představení. Žádné jiné netančila tak často, za žádnou z jejích rolí ji tolik nechválili. Tisk uváděl, že si tento balet vzala za vlastní.

Irina se právě chystala na *grand jeté*, velký skok v provazu, při kterém se člověk jednou nohou odlepí od země a jemně přistane na druhé. *Grand jeté* byla Sofina specialita. Nikdo jiný nedokázal skočit tak elegantně, ladně a přesně jako ona, nikdo jiný se tak dlouho neudržel ve vzduchu. Foyer stále ještě zdobila její dvakrát tři metry velká fotografie, která ji zachycovala právě v tomto skoku.

Publikum zadrželo dech.

Sofie ucítila, že najednou nemůže dýchat, vzduch se v ní stáhl. Plíce ztvrdly na kámen.

Vstala.

V tom okamžiku se k ní upřely všechny pohledy, byla jako mucholapka. Rychle se otočila doleva a malými krůčky se bokem protahovala kolem sedících diváků, využívala přitom úzkou mezeru mezi jejich koleny a zadní stranou řady sedadel. Seděla tu paní Malewská, pan Stromer s paní Adelheid, paní Schneiderlingová a pan Barberi. Mocní podpůrného spolku. Tato místa jim patřila odjakživa a nevzdali by se jich ani pod hrozbou smrti, předají je pouze formou úctyhodného dědictví.

Kolena dvou z nich (Adelheid Stromerová a paní Schneiderlingová) se dotčeně stočila do strany, u dvou se naopak o něco posunula dopředu a ztížila tak Sofii průchod, čímž protestovala proti vyrušení (pan Stromer a paní Malewská). Pan Barberi se nepohnul vůbec, jako by Sofie kolem něj neprocházela, nechtěl být rušen, hleděl skrz ni a v hloubi duše doufal, že ho publikum bude za jeho stoický přístup obdivovat.

Sofie se omluvně usmívala, i když jí to přišlo zatěžko. Profesionální tanečníci se ale umějí usmívat i tehdy, když tělo nařiká. Úsměv znamená, že člověk napne určité svalstvo. Žádný cit v tom není.

Opakovaně šeptala: „Promiňte,“ až se to stalo zaklínadlem, které už neříkala ostatním návštěvníkům, nýbrž sama sobě. Sofie, odpusť, že jsem tě zklamala. A všechny ostatní tam nahoře na jevišti. Věděla, jak je pro tanečnice a tanečnický hrozný, když někdo v publiku vstane. Člověk se přestane soustředit a nechtěně si klade otázku, co asi bylo špatně. Pokud se to ale stane při premiéře, tak jako dnes, vyvstane ještě navíc obava, jestli neselhala choreografie a jestli případně někdo další neopustí sál.

Sofie znervózněla, nesčetné pohledy jí připadaly jako bodnutí jehlou do kůže. K tomu se ještě přidalo vrtění hlavami, krčení nosů, mlaskání. Stále se nemohla pořádně nadechnout, v plicích ji pánilo.

Už se nikomu nedívala do obličeje, už se neusmívala a sklonila hlavu. Obličej jí jako závěs zakryly oříškové vlasy, které měly v dětství slámovou barvu, a dívala se jen na nohy a kolena. Těžké dvoukřídlé dveře do foyer jí připadaly tak vzdálené. Málem upadla. Málem upadnout chtěla.

K východu šla tak rychle, jak to jen šlo. Ale neběžela. Rychlost určovaly její úzce střižené, zlatě se třpytící večerní šaty, které jí sahaly až ke kotníkům.

Blesk. A ještě jeden. Fotografovali ji. Tam, kde padne hranice slušnosti, se přes ni bezuzdně nahrne dav.

Najednou se ozvala rána. Publikum prudce zatajilo dech.

Sofie se ohlédla a viděla, že Irina leží na jevišti, musela upadnout. Irina nikdy nespadla.

Sofie stiskla rty tak pevně, až v nich ztratila cit.

Pak už byla za dveřmi. Venku z potmělého sálu v zářivém jasu téměř liduprázdného foyer. Musela sklopit víčka. Přesto rychle pospíchala dál po hladké bílé dlažbě,

směrem k Münsterskému náměstí. Mrholilo a dláždění se lesklo, bylo kluzké, jako namydlené.

Až tady, na nejistých nohou, se Sofie mohla konečně zhluboka nadechnout.

Otočila se.

Florián za ní nešel.

Sofie musela krátce zapřemýšlet, co by teď měla udělat. Jít. Domů. Jak se metr po metru vzdalovala od koncertního domu, cítila úlevu. Město jí dělalo dobře. Lidé, kteří netančili, jen se tento chladný dubnový večer míhali deštěm, často v lehkém předklonu, jako kdyby je tímto způsobem mělo zasáhnout méně kapek. Přitom dešti nabízeli dokonce větší plochu.

Chladný déšť smyl Sofii z holých ramen teplo koncertního domu. Jemná látka luxusních šatů nasákla vodou, perfektní nařasení povolilo.

Aby nezakopla, dívala se na třpytící se dlažební kostky. Každá byla jiná, přesto se spojily do logického celku. A žádná se neptala, jestli se nachází na tom správném místě.

Tolik se zabývala dlažebními kostkami, až se na západní straně Münsterského náměstí srazila s nějakým starým pánem.

„Promiňte, prosím! Opuštěte mi tu nepozornost. Je všechno v pořádku?“ zeptala se pána ležícího na dlažbě a rychle mu podala ruku.

„Knihám se nic nestalo,“ odpověděl, až když opatrně ohmatal svůj batoh. Zdálo se, že se mu ulevilo. Měl na sobě olivově zelené kalhoty s laclem, bundu stejné barvy a širák.

„Myslela jsem vlastně, jestli jste v pořádku vy,“ řekla Sofie.

„V mém věku není problém upadnout, ale vstát,“ odvětil a v očích mu šibalsky zajiskřilo.

Sofie mu pomohla na nohy a z oblečení mu setřela špínu ulice.

„Vážně mě to mrzí, byla jsem zamýšlená.“

„To jsem viděl. Byla jste zahloubaná stejně, jako kdybyste četla knihu.“

Sofie zavrtěla hlavou. „Přemýšlela jsem o dlažebních kostkách.“ Zarazila se. „Ne, vlastně to bylo o mém životě.“

„Někdy není špatné přemýšlet o životě tak, jako kdyby to byla kniha. Uvažovat, jak by měl pokračovat. A také si uvědomit, že ten, kdo má v ruce násadu pera, je sám člověk.“ Podíval se na hodinky. „Musím jít, čeká mě můj první zákazník. A hrozně nerad čeká.“ Puntičkářsky si urovnal batoh a klobouk.

„Ještě jednou promiňte,“ řekla Sofie. „Běžně takové věci nedělám.“

„Všechno v pořádku. Půjdu teď trochu rychleji a svět bude zase přesně tam, kde má být.“ Podíval se na ni a usmál se. „Zdá se, že jste velmi milá žena. Tak vám tedy ze srdce přeji hodně štěstí. Do života.“ Se zdvořilým kývnutím se otočil a ráznými kroky se vydal směrem k Münsteru.

Sofie se otočila, aby se zorientovala, ale vtom v jednom z oken zavadila pohledem o malé děvče s tmavými lokny. Dívalo se za starým mužem, který právě zmizel za rohem. Tohle dítě má ještě vše před sebou.

Tančící dítě v jejím nitru už ale před sebou nic důležitého nemělo.

Linka tramvaje číslo 18 vedla ven z města, kde bylo stále méně domů a stále více polí, na kterých se pěstovalo

obilí, brambory a květiny. Náladový duben přerušil déšť a zabarvil zapadající slunce do odstínu vaječného žlutku. V teplém světle vše vyhlíželo idylicky a mírumilovně – na rozdíl od toho, jak to vypadalo v Sofiině nitru. Když se koleje v zatáčce stočily do oblouku, v dálce se ještě jednou vynořilo město, jako ve výřezu mezi rozevřenými nůžkami, a ostře se odráželo od večerní oblohy. Koncertní dům se skvěl uprostřed jako černá perla.

Sofie rychle odtrhla pohled a tahala si za zcela promočené šaty, které se jí lepily na kůži a studily. Pak si k sobě jako ochranný štít přitiskla malou kabelku.

Tramvaj zastavila na zastávce a Sofie vystoupila. Stála sama v neonovém světle jediné pouliční lampy a s konečnou platností si uvědomila, že už nikdy nebude tancovat.

Ve skle odjíždějící tramvaje zahlédla odraz sama sebe. Oči trochu dál od sebe, nevýrazné lícní kosti. Žádnou klasickou kráskou nebyla. Nikdy. Tělo jí v dětství rostlo nepravdělně a nijak elegantně. Někdy měla příliš krátký krk, jindy zase moc dlouhé ruce, pak široký zadek a přehnaně špičatý nos. Ale jakmile dorostla a tělo už bylo se vším tím protahováním a vytahováním hotové, byly její údy předurčené k tanci. A při tanci Sofie poprvé pocítila, že je hezká, při tanci byla sama sebou a na správném místě.

Tramvaj zmizela v temné dálce a před ní se tiše rozkládala vesnice. Bylo to jedno z těch míst, o kterém nikdo nedokázal opravdu říct, proč je právě tady. Nebyla tu žádná řeka, žádný vrchol kopce, žádné úrodné údolí. Ten kus země vypadal tak, jako vše kolem. Vesnice by se dala posunout o deset, ano i o dvacet kilometrů jedním nebo druhým směrem, a nebyl by v tom žádný rozdíl.

V okolí byla známá jako „Macešková vesnice“, protože místní zahradnictví odedávna dodávala květiny na

městské hřbitovy. Byly tu tři velké podniky s vlastními obchody s řezanými květinami, které se vzájemně vůbec neměly v lásce.

Vesnice byla pyšná na své založení již v době římské, ze které tu zbyl ještě nepatrný zbytek zdiva, stojící za mřížemi a pod stříškou na křižovatce s jediným semaforem ve vsi. Emeritní vrchní školní inspektor se už léta pokoušel doložit, že se jedná o zbytky vily bohatého kupce – vše ovšem nasvědčovalo tomu, že to byla část kravína.

Sofie prošla kolem kostelní věže, nejvyšší stavby v okolí, kde občas hnízdily sovy pálené. Děti ve školce (základní škola tu nebyla, ta nejbližší se nacházela v sousední vesnici) rády malovaly jejich hezké, srdcovité obličejky s malými černými očkami.

Těch pár obchodů, které tu kromě květinářství existovalo, se nacházelo na hlavní ulici.

Sofie prošla podél ztmavých výkladů. Bylo tu *Pekařství Johannes Pape & syn* a vedle něj malý obchůdek ve dvoře, patřící rodině Nittelsových. V již dlouho opuštěné masně nedávno otevřela steaková restaurace jménem *Žár a popel*. Majitel stával často ve dveřích, kouřil a díval se do ulice, jako kdyby tím lákal hosty. Zrušena byla i pobočka banky a kadeřnický salón. V prostorách banky byl nyní umístěn pouze bankomat a tiskárna na výpisy z účtů, a pokud by někdo zatoužil po kadeřníkově, musel do sousední vesnice, do salónu zvaného *Střihárna*. Pak už tu byl jenom farmář Mattes, červenolící, objemný muž, který vypadal jako mimino a stejně jako mimino rád křičel. Na okraji vesnice choval slepice, husy a také dvě včelstva. Kousek dál od vesnice byl supermarket s velkým neonovým nápisem na skleněném průčelí a s bezplatným parkovištěm.

Hned u zastávky autobusu stála jediná restaurace *U Vola* (s kuželkovou dráhou). Právě když Sofie procházela kolem, otevřely se dveře a vyplivly na ulici nějakého opilce. Za ním se prodraly tóny táhlé hudby.

Cítila, jak její nohy chytily rytmus a přizpůsobily krok těžkopádnému taktu. Vší silou si přitiskla ruce na uši, až to bolelo. Rychle se vzdálila, minula hřbitov včetně malé kaple a nechala je poklesnout, teprve když zabočila do Bellerovy ulice. Tam, ve světle pouliční lampy, stál dům, v jehož druhém patře bydlela.

Odemkla domovní dveře, a aniž si sundala boty, šla do obývacího pokoje, klekla si ke komodě a vytáhla nejspodnější zásuvku. Ležela tam krabice s růžovou stužkou. Opatrně otevřela víko a při pohledu na své první baletní piškoty si těžko dovedla představit, že někdy mohla mít tak malé nohy, které by se do nich vešly. Podrážky byly skoro protancované a na špičce levé boty byla ještě znatelná vybledlá kapka krve ze dne, kdy to přehnala s tancem na špičkách. Vyndala je a pevně si je přitiskla na prsa. Proč nemohou věci, které byly v životě hezké a bezchybné, zůstat napořád? Proč se svět musí neustále točit dál, když už přece jednou na tom správném místě byl? Splnila si sen malé holčičky. Kam se ale poděly sny velkých holek? Sofie klesla k zemi a dovolila slzám, aby tekly tak dlouho, jak budou chtít.

A chtěly téct dlouho, velmi dlouho.

* * *

Sofie opustila sál a Florián setrval. Seděl na sedadle číslo 35 v páté řadě a strnule hleděl na jeviště, jako by ho zcela zaujalo to, co se tam odehrávalo. Hlavně se nedívat

ani vpravo, ani vlevo, za nic se neomlouvat. *Houstone, bez problémů.*

Přežil i přestávku, tu nekonečně dlouhou přestávku, ve které se několikrát pokoušel Sofii telefonicky zastihnout. Musel také, pokaždé někomu jinému, odpovídat na stejnou otázku. Už léta v městském koncertním domě inscenoval, mnozí ho proto znali.

Silný záchvat migrény. To byla jeho verze. Nejprve si myslel, že bude vykládat o potížích s krevním oběhem, to by ale Sofie neodešla tak rychle. Nevolnost? To by se mohla později vrátit. Migréna ho napadla až v okamžiku, kdy ho o přestávce zastihl první tazatel, a pak už při tom musel zůstat, ačkoliv Sofie nikdy předtím žádný záchvat migrény neměla.

Nic mu neřekla, jednoduše se zvedla a šla. Typická Sofie, vždycky si myslela, že musí pokaždé vědět, co ji trápí. Cítil se přitom jako rybář, který ani po tolika letech neví, co se v moři děje. Jen má někdy štěstí a chytí několik stříbřitých rybek. Ale v poslední době ho měl pomálu, vlastně už vůbec žádné.

Druhou polovinu představení prožíval ještě hůře. Sofiino místo vedle něj nebylo jen prázdné, nýbrž přímo opuštěné.

Po poslední oponě měl pocit, že musí zajít za jeviště, aby všem pogrataloval a objal plačící Irinu. Přitulila se k němu, pevně se k němu přitiskla a on ji hladil po jemných vlasech.

„Sofie by určitě ráda zůstala,“ utěšoval ji. „Tolik se těšila, že si s vámi připije.“

Blbost.

Florián s něčím takovým počítal. Po skončení aktivní kariéry byla Sofie jako napjatá gumová páska, jeden její

konec byl pořád ještě svázán s baletem a ten druhý ji stále silněji přitahoval k novému životu. Už dlouho skřípala a bylo jen otázkou času, kdy se přetrhne.

Sofina údajná migréna ho nyní přinutila, aby oslavy rychle opustil. Rád by s nimi slavil až do rána, choreografie byla inovativní, soubor byl – až na tu malou nehodu – v ohromné formě, dokonce i orchestr měl dobrý den, což se také nestávalo vždy. Hlavně proto, že se violy rády napily. Byl to jeho svět a on byl nadále jeho součástí. Jeho hudba ještě hrála.

Další tramvaj měla přijet až za půl hodiny, tak si zavolal taxíka. Řidič celou cestu tlachal o skandálu při baletní premiéře, o uražené primabaleríně, která s pláčem opustila sál a cestou ven brutálně narážela divákům do kolen. Špatné zprávy se šířily rychle. A jak to vypadá, postupně nabíraly další zavazadla. Florián se ovládal a teprve po zaplacení se ke všem těm nesmyslům vyjádřil. A to hlasitě: „Kdybyste jen jedinkrát viděl, jak úžasně moje žena tancuje, tak byste, do prdele, držel hubu! Měla migrénu! Řekněte to, krucinál, vašim kolegům a zákazníkům!“ Prudce zabouchl dveře.

Pohlédl k domu a doufal, že je Sofie uvnitř. Tříposchodový, teprve nedávno postavený. Hranatá stavba s krémově bílými zdmi a zinkovou střechou, která mezi všemi ostatními podsaditými domy vypadala cize, jako nějaké ufo, co zde omylem přistálo. V přízemí žil se svou ženou Sabine Dr. Stephan Mettler, lékař ORL z města. Oba již překročili padesátku a uskutečnili si tu sen o zahrádce, vzdávající poctu Itálii. Nikdy ji ale nenavštívili, protože Sabine měla strach z cestování. V prvním patře žila Marie Denková, ředitelka školky *Sedm trpaslíků*. I když vynášela smetí, dělala to vždy s úsměvem na rtech. Florián by

rád věděl, co je její tajemství. Určitě to prozradila Sofii. Chtěl by ho znát, nejlépe hned teď.

Marii znal ještě ze školních let, pak si ale sešli z očí. Když Sofie a Florián před půl rokem hledali nový byt a poptávali se v kruhu přátel, Marie se o tom také nějakým způsobem dozvěděla a pomohla jim nové přístřeší najít.

Nahoře nad Mariiným bytem byly vytažené rolety, ale všude panovala tma. Že by Sofie vůbec nepřišla domů? Nestalo se jí něco?

Jak mohl být takový idiot! Jak to, že zůstal v koncertním domě?

Florián rychle odemkl domovní dveře a běžel po schodech nahoru. Bez dechu otevřel dveře do bytu, téměř ve stejném okamžiku rozsvítil světlo a zároveň zavolal Sofii.

Pak pod věšákem uviděl její boty na vysokých podpatcích.

To ale ještě nebylo všechno.

Všechny stěny byly prázdné.

Tam, kde dříve visely obrázky, zbyly jen tenké čáry špiňavých pravouhelníků, které na něj hleděly jako hranaté, prázdné oči. Zarámované fotografie Sofie, jak se otáčí, skáče, jak podle hudby pracuje tělem, byly pryč. Zmizely také fotografie Floriánových choreografií, ty magické scény, ve kterých tanečnice a tanečníci vytvářeli obrazy. Žádný malíř by je štětcem nedokázal stvořit výrazněji. Zamrzlé okamžiky, většinou černobílé. Bylo tu také několik nákrešů, ty papíru svěřil sám Florián, protože při práci na choreografiích neustále přemýšlel v obrazech. Když si je člověk prohlížel, doslova slyšel hudbu. Každý, kdo vcházel do bytu a tyto obrázky míjel, se bezděčně narovnal, jako kdyby balancoval na úzkém chodníčku. Chůze místnostmi se stala určitým druhem tance.

Florián obrázky našel v obývacím pokoji, navršené na sobě a přikryté prostěradlem. Zakrytá byla i Floriánova milovaná sbírka desek, kterou sestavil v uplynulých dvaceti letech, byl to jeho hudební deník. A také malé kuchyňské rádio s dlouhou vytahovací anténou, první předmět, který si tehdy do společného bytu koupili.

Sofii našel na černé sedačce, schoulenou jako embryo, stále ještě v lesklých šatech, pouze zip na zádech měla rozevřený a látka se jí sesunula hluboko pod ramena.

Z ložnice donesl peřinu, opatrně ji přikryl a chlácholivě hladil po ramenou. Bylo to pro ni těžké období. Osud jí přídělil nový život, ačkoliv ho vůbec nechtěla. A možnost, že by ten starý mohla získat zpět, neexistovala. Osud zpátečky nedělá.

Na sedačce bohužel nebylo dost místa, aby se k ní mohl přitisknout. Přitom potřeboval její blízkost stejně jako ona tu jeho. Alespoň v to doufal.

Sofie se obrátila a otočila se k němu zády.

Sedl si naproti do křesla.

* * *

Giacomo Botura spal přibližně o tři sta metrů dále a převaloval se na proleželé matraci. Ač to byl vesnický pekař, nezdálo se mu ani o houskách nebo o mouce, ani o drobčích anebo o těstě. Snil o zemi svého mládí, o Kalábrii. Stejně jako u každého druhu snů mu připadala nesku-tečná a vzpomínky na hory a pásmo pobřeží byly jako utkané ze vzduchu. Když Nittelsovi vedle vchodu malého obchůdku vyložili vonící pomeranče a lákali tak zákazníky, zdávalo se mu o Kalábrii častěji. Pomeranče mu připomínaly bergamotové plody, ty vždy sklízěl s tetou Rosarinou.